

ITEM NO 2233/63AW - MH
Oct 8
Mu-23820/bHUNGARYLABOR (763.1)BLACKMAIL THROUGH POVERTYSOURCE RELIABILITY: Believed to be reliable.DATE OF OBSERVATION: 15 August 1963.

ENGLISH SUMMARY: The instability of earnings and the permanent fear of further wage reductions are more depressing to Hungarian workers than small but stable salaries would be, this report indicates. Source speaks of a deliberate regime policy to "blackmail workers by the threat of poverty".

According to the report, the Hungarian workers regard the allegedly "free discussion" of various shortcomings in the press as a cynical maneuver by the regime to divert attention from structural faults of the system and shift responsibility to individual scapegoats.

Western broadcasts are rendered almost inaudible by heavy jamming, and various rumors, such as the alleged occupation of Rumania by Soviet troops, are falsely attributed to Western broadcasts.

EVALUATION COMMENT: This is an interesting description of the morale of industrial workers.

x x x

Nagyon gyakran hallani munkáskörökben "hogya elkéne már egy újabb 56", "a forradalom után kellettünk, ma már hátsón billentenek bennünket". Az elkeseredett hangulatra az ad okot, hogy alig telik el egy hónap, hogy valahol ne szigorítsanak normát eltekintve az általános normarendezési hullámoktól. A munkások csak-csak elfogadnák az alacsony béreket, hisz kevés pénzből is meg lehet élni. Nagyon nehéz azonban egyik napról 1800 Ft havi keresetről havi 1500 Ft keresetre átállítódni. A kormányzat azonban éppen azért mer normát emelni, mert tudja,

(over)

hogy a munkás miután nem tehet egyebet, kénytelen erősebben dolgozni, hogy legalább is régi keresetét elérje. KÁDÁR ma a munkás szegénységével való állandó zsarolás politikájához folyamodott, hogy kendőzze a rezsim válságát.

Munkáskörökben gyakori torzsalkodásra ad okot a sok eltérő kereset. A munkásnak alapjában nem az fájt, hogy az általa nem ismert orvos havi 10.000 Ft-t keres, hanem az, hogy a kötődében havi 1800-at visznek haza, míg az orszóban csak 1000 Ft-t, pedig a munka ott sem kevesebb és könnyebb, mint amott. Sokak szerint ezeket az indokolatlan különbségeket csak azért tartják fenn, hogy a munkások egymást irigyeljék és egymásra acsarkodjanak és ne gondolkozzanak szegénységük igazi okairól.

A piac drágaságáért és az áruk rossz minőségéért már mindenki a kollektivizálást okolja. Ezzel kapcsolatban sem a parasztot sajnálják, akinek sorsát bizonyos kárörömmel szemlélik, hanem saját magukat, hogy olyan sokat kell kiadni a krumpliért. Sajnos a rezsimnek sikerült megosztani a magyarságot, vélte Forrás. Persze ha a kormány a drágaságot az aszályra próbálja tölteni, még ma is mindenki "uszályt" mond.

Belpolitikai kérdések a munkásságot csak annyiban érdeklik, amennyiben azok közvetlen kihatással vannak a sorsára. Az elégedetlenség célpontjai a piaci drágaság, a borzasztó közlekedési viszonyok, a lakáshiány, normateljesítést akadályozó tényezők, stb. A rendszer elég ügyes propagandával a "hiányosságokat" célzó nyilvános viták során különböző bünbakokat tesz felelőssé és vissz pellengérré a tarthatatlan állapotokért. Ez részben sikerül is és így ügyesen áthárítja a felelősséget a saját hibáiért másokra.

A külpolitika érdekelné a munkásságot, csak sajnós mind inkább elharapózik a hiedelem, hogy Amerikának csak a saját baja fájt és így magyar vonatkozásban marad minden a régiiben.

A SZER-t ma is még sokan szeretnék hallgatni, de BUDAPESTen ez már majdnem lehetetlen. A SZER híreiről sokan így csak másodkézből értesülnek a szóbeszéd révén "az amerikai rádió bementa", a "Szabad Európa szerint ez és ez történt". Így értesült Forrás arról is a tavasz folyamán, hogy "MINDSZENTY-t a Pápa ki akarja vitetni RÓMÁba, de MINDSZENTY ezt feltételekhez kötötte". A "nyugati rádiókra" hivatkozva terjedt el az a hír is, hogy a "Szovjetunió megszállotta Romániát". Forrás nyugati rádiót nem hallgatva nem ellenőrizte a hírek valódiságát, de elhitte azokat.